

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

επί του Α΄ Κεφαλαίου με τίτλο
“Συλλογικές Διαπραγματεύσεις”
του Σχεδίου Νόμου:
“Συλλογικές διαπραγματεύσεις
στη Δημόσια Διοίκηση,
Μονιμοποιήσεις Συμβασιούχων
αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις”

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 1998

Διαδικασία

Στις 5 Αυγούστου 1998, ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. **Αλέκος Παπαδόπουλος** απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε) το Α' Κεφάλαιο με τίτλο **“Συλλογικές Διαπραγματεύσεις”** του Σχεδίου Νόμου : **“Συλλογικές διαπραγματεύσεις στη Δημόσια Διοίκηση, Μονιμοποιήσεις Συμβασιούχων αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις”**.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας στην οποία ανέθεσε τη σύνταξη πορίσματος επί του εν λόγω Κεφαλαίου του Σχεδίου Νόμου. Την Επιτροπή Εργασίας αποτέλεσαν τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, τα Τακτικά και Αναπληρωματικά μέλη της Ολομέλειας κ.κ. **Νικόλαος Αναλυτής, Χαράλαμπος Κεφάλας, Κωνσταντίνος Κόλλιας, Νικόλαος Λιόλιος, Ιωάννης Σωτηρίου** (αναπληρούμενος από τον κ. **Ιωάννη Κορκόβελο**) και **Κωνσταντίνος Παπαντωνίου** (αναπληρούμενος από τον κ. **Ηλία Βρεττάκο**), οι εμπει-

ρογνώμονες κ. **Παναγιώτης Ζυγούρης**, Νομικός Σύμβουλος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., κ. **Γεώργιος Λεβέντης**, καθηγητής Εργατικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και κα **Ευγενία Τσουμάνη-Σπέντζα**, Υπεύθυνη Εργασιακών Σχέσεων του Σ.Ε.Β., οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. Δρ. **Αθανάσιος Παπαϊωάννου** και Δρ. **Ματίνα Γιαννακούρου**, η οποία είχε και την ευθύνη του συντονισμού της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε πέντε συνεδριάσεις και το πόρισμά της συζητήθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή στις 2 Οκτωβρίου 1998. Με βάση το πόρισμα αυτό, η Ε.Ε. διαμόρφωσε Πρόταση Γνώμης, η οποία συζητήθηκε στην Ολομέλεια της **14ης Οκτωβρίου 1998**. Τη σχετική εισήγηση στην Ολομέλεια ανέπτυξε ο κ. **Κωνσταντίνος Κόλλιας**.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί την υπ' αριθμ. **21** Γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Α. Το περιεχόμενο των διατάξεων του Α΄ Κεφαλαίου με τίτλο “Συλλογικές Διαπραγματεύσεις”

Με το Κεφάλαιο Α΄ του Σ/Ν “Συλλογικές διαπραγματεύσεις στη Δημόσια Διοίκηση, Μονιμοποιήσεις Συμβασιούχων αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις”, το οποίο αφορά τις Συλλογικές Διαπραγματεύσεις, θεσπίζεται στο ελληνικό διοικητικό σύστημα το δικαίωμα των δημοσίων υπαλλήλων να διαπραγματεύονται συλλογικά τους όρους απασχόλησής τους και οργανώνεται η άσκηση του δικαιώματος.

Με το **άρθρο 1** προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και ορίζεται ρητά ότι οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των ο.τ.α α΄ και β΄ βαθμού, για το οποίο ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 1876/1990.

Το **άρθρο 2** θεσπίζει και κατοχυρώνει δικαίωμα και υποχρέωση συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των όρων και των συνθηκών απασχόλησης των δημοσίων υπαλλήλων.

Με το **άρθρο 3 (παρ. 1)** ορίζεται ρητά ότι η συλλογική σύμβαση εργασίας αποτελεί πηγή δικαίου και ότι οι ρυθμίσεις που εισάγονται με αυτήν μπορούν να τροποποιούν προς το ευνοϊκότερο προγενέστερες κανονιστικές ρυθμίσεις νόμου ή διοικητικής πράξης.

Στην **παρ. 2** του ιδίου άρθρου ορίζονται περιοριστικά τα θέματα τα οποία

μπορούν να αποτελέσουν περιεχόμενο συλλογικών συμβάσεων. Τα θέματα αυτά σχετίζονται με τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, την εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους, τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας στις υπηρεσίες, την κοινωνική ασφάλιση, πλην των συνταξιοδοτικών θεμάτων, την άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, τις άδειες, το χρόνο απασχόλησης και την ερμηνεία των όρων των συλλογικών συμβάσεων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 εισάγεται ο θεσμός των συλλογικών συμφωνιών για τα θέματα που λόγω συνταγματικών περιορισμών (π.χ. μισθοί, συντάξεις, τρόπος διορισμού κ.λπ.) δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συλλογικής σύμβασης. Η συλλογική αυτή συμφωνία δεν αποτελεί συλλογική σύμβαση, δημιουργεί, όμως, πολιτική δέσμευση για το δημόσιο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α., είτε να εκδόσουν κανονιστική πράξη, είτε να προωθήσουν νομοθετική ρύθμιση για τα θέματα αυτά, όπως συμφωνήθηκαν.

Με το **άρθρο 5** εισάγονται δύο επίπεδα διαπραγμάτευσης και ένα επίπεδο διαλόγου: **α.** το πρώτο είναι το κεντρικό επίπεδο διαπραγμάτευσης, στο οποίο ρυθμίζονται γενικότερα θέματα, με την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας **β.** το δεύτερο επίπεδο διαπραγμάτευσης είναι αποκεντρωμένο σε επίπεδο Υπουργείου, Περιφέρειας, αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών κ.λπ. και το **γ.** είναι το επίπεδο διαλόγου στο χώρο εργασίας. Σε κάθε κατώτερο επί-

πεδο παραπέμπονται τα θέματα που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε κανένα ανώτερο επίπεδο.

Με το **άρθρο 6** καθορίζεται η διαδικασία των διαπραγματεύσεων, τόσο για την κατάρτιση των συλλογικών συμβάσεων, όσο και για την κατάρτιση συλλογικών συμφωνιών. Και στις δύο περιπτώσεις, αν οι διαπραγματεύσεις αποτύχουν, τα μέλη μπορούν να προσφύγουν στον Μεσολαβητή, που είναι καινούριος θεσμός για το δημόσιο.

Στο **άρθρο 7** ρυθμίζονται τα γενικότερα διαδικαστικά θέματα που αφορούν την υπογραφή και καταχώριση της συλλογικής σύμβασης εργασίας στο ειδικό βιβλίο συλλογικών συμβάσεων εργασίας, το οποίο θα τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Στο **άρθρο 8** ρυθμίζονται τα θέματα έναρξης και λήξης της ισχύος των ορισμένου και αορίστου χρόνου συλλογικών συμβάσεων εργασίας, η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος αυτών και όλα τα συναφή θέματα διαχρονικού δικαίου των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Στο **άρθρο 9** ρυθμίζονται τα θέματα συρροής ρυθμίσεων ομοίων θεμάτων κατά διάφορο τρόπο από περισσότερες συλλογικές συμβάσεις. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη για τους υπαλλήλους.

Με το **άρθρο 10** ρυθμίζονται τα θέματα καταγγελίας των συλλογικών συμβάσεων αόριστης διάρκειας.

Με το **άρθρο 11** προβλέπεται η δυνατότητα προσφυγής στη Μεσολάβηση στην περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων για την κατάρτιση συλλογικών συμβάσεων ή συλλογικών συμφωνιών και ρυθμίζονται τα της διαδικασίας μεσολάβησης.

Με το **άρθρο 12** συγκροτείται Όργανο Μεσολάβησης, το οποίο αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και από τρεις (3) τακτικούς καθηγητές διοικητικού δικαίου.

Επίσης, ρυθμίζεται η δυνατότητα ανάδειξης του μεσολαβητή για κάθε συγκεκριμένη μεσολάβηση.

Τέλος, προβλέπεται και η δυνατότητα σύστασης Σώματος Μεσολαβητών, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Στο **άρθρο 13 (παρ. 1)** ορίζονται οι κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων που εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Οι κατηγορίες αυτές αφορούν τους δικαστικούς λειτουργούς, τους καθηγητές Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., τους υπαλλήλους της Βουλής, τους διπλωματικούς υπαλλήλους και τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ.

Στην **παρ. 2** του ίδιου άρθρου δίδεται η δυνατότητα, με την παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης, να εμπíπτουν και οι εξαιρούμενες κατηγορίες στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον οι αντιπροσωπευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις τους το επιθυμούν και το κρίνουν σκόπιμο, και υπό την προϋπόθεση της τήρησης της οριζόμενης διαδικασίας.

Β. Γενική αξιολόγηση του Α΄ Κεφαλαίου με τίτλο “Συλλογικές Διαπραγματεύσεις”

1. Η καθιέρωση του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων

Το υπό κρίση **Α΄ Κεφάλαιο** του συγκεκριμένου Σχεδίου Νόμου καθιερώνει το δικαίωμα των συνδικαλιστικών οργανώσεων των δημοσίων υπαλλήλων να διεξάγουν συλλογικές διαπραγματεύσεις και να συνάπτουν για ορισμένα θέματα συλλογικές συμβάσεις εργασίας με το Δημόσιο, κάτι που μέχρι τώρα δεν προβλεπόταν νομοθετικά. Η απουσία αυτού του δικαιώματος είναι πράγματι μία ανακολουθία μέσα στο συνταγματικό και διοικητικό μας σύστημα, καθώς υπάρχει το δικαίωμα της απεργίας ως μέσο συλλογικής πίεσης και διεκδίκησης (γεγονός που υποδηλώνει την αναγνώριση ύπαρξης συλλογικών διαφορών), μέσο που οδηγεί σε “ρήξη” με τον εργοδότη, και, εν προκειμένω, με το Ελληνικό Δημόσιο, πλην όμως δεν υπάρχει το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης που είναι διαδικασία θεσμοθετημένου και οργανωμένου διαλόγου με στόχο την “ειρηνική” επίλυση των διαφορών και την αναζήτηση κοινά αποδεκτών λύσεων.

Η χώρα μας πρωτοπόρησε στην αναγνώριση του δικαιώματος απεργίας, το οποίο κατοχυρώθηκε ρητά στο άρθρο 23 παρ. 2 του Συντάγματος του 1975, ενώ με τους μετέπειτα νόμους 643/1977 και 1264/1982 ρυθμίστηκαν ειδικότερα τα των συνδικαλιστικών οργανώσεων των δημοσίων υπαλλήλων και η άσκηση του δικαιώμα-

τος απεργίας. Αντίθετα, σημειώθηκε καθυστέρηση στη θέσπιση συναινετικών διαδικασιών για την επίλυση των διαφορών που δημιουργούν τη ρήξη, δηλαδή στην καθιέρωση της συλλογικής διαπραγμάτευσης και στη σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας ή κάποιας συμφωνίας και στο δημόσιο. Το ελληνικό δικαϊκό σύστημα καλείτο να εναρμονιστεί ως προς αυτό το σημείο με τα ισχύοντα σε διεθνές επίπεδο, όπου το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης στο δημόσιο έχει καθιερωθεί με τις υπ’ αριθμ. 151 και 154 Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας. Η Ελλάδα ανταποκρίθηκε πρόσφατα στο αίτημα της κύρωσης των συμβάσεων αυτών¹, οι οποίες αφήνουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια σε κάθε κράτος να εισαγάγει το σύστημα εκείνο συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ κράτους και δημοσίων υπαλλήλων που θα είναι περισσότερο προσαρμοσμένο στην παράδοση και στις ειδικές του συνθήκες. Με την κύρωση από τη Βουλή των Διεθνών Συμβάσεων που προαναφέρθηκαν, η ελληνική πολιτεία δεσμεύτηκε να οργανώσει νομοθετικά την άσκηση του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων για συλλογική διαπραγμάτευση. Η παρουσίαση του συγκεκριμένου Κεφαλαίου αποτελεί την προσπάθεια υλοποίησης της παραπάνω δέσμευσης.

Η καθιέρωση του δικαιώματος

¹ Η 151 Δ.Σ.Ε. κυρώθηκε με το Ν. 2405/1996, και η 154 Δ.Σ.Ε. με το Ν. 2403/1996.

της συλλογικής διαπραγμάτευσης για τους δημοσίους υπαλλήλους είχε καταστεί και ώριμο αίτημα των καιρών, καθώς αποτελεί ένα βήμα εναρμόνισης με τις σύγχρονες απόψεις περί Δημόσιας Διοίκησης και δημοσίου υπαλλήλου. Η παραδοσιακή μονομερής και ιεραρχική μορφή άσκησης διοίκησης αντικαθίσταται σταδιακά από μία πιο ήπια ρυθμιστική μορφή, που συνδυάζεται και με μία πιο συμμετοχική και εξισορροπητική ρύθμιση των ίδιων των κοινωνικών σχέσεων. Ουσιαστικά, με το θεσμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταπηδούμε από ένα σύστημα διοίκησης, που νομολογικά έχει χαρακτηριστεί ως βασισμένο στην υποταγή και στην εξουσιαστική σχέση του υπαλλήλου με το κράτος, σε ένα σύστημα αμφίπλευρου καθορισμού των εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο. Η ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων των δημοσίων υπαλλήλων με θεσμοθετημένες διαδικασίες διαφάνειας συμβάλλει στην ανάδειξη των προβλημάτων, στη συναινετική αναζήτηση λύσεων που θα είναι αποτελεσματικές και στην αποφυγή καταστάσεων ρήξης. Αυτές οι αλήθειες έχουν άλλωστε αναγνωρισθεί και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και για το

λόγο αυτό το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης των δημοσίων υπαλλήλων είναι θεσμοθετημένο σε όλα τα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλην της Γερμανίας.

Για τους λόγους αυτούς, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή τάσσεται υπέρ του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων στο Δημόσιο και θεωρεί θετική την εισαγωγή του. Η αποτελεσματικότητα όμως του νέου θεσμού θα κριθεί από τον τρόπο που θα ρυθμίζονται οι εξής βασικές παράμετροι της νομοθεσίας περί συλλογικής διαπραγμάτευσης: το περιεχόμενο των συλλογικών διαπραγματεύσεων, τα επίπεδα στα οποία μπορούν αυτές να διεξάγονται, την κατάληξή τους σε συμβάσεις ή συμφωνίες και την τύχη τους σε περίπτωση διαφωνίας των διαπραγματευόμενων μερών. Πέραν όμως αυτών και λόγω του αντίκτυπου στο κοινωνικό σύνολο που έχουν τα υπό διαπραγμάτευση θέματα, οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να διεξάγονται με αίσημα ευθύνης για τις ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές αναγκαιότητες και επιπτώσεις.

2. Αντικείμενο² συλλογικών διαπραγματεύσεων (άρθρο 3)

Το Σχέδιο Νόμου ρυθμίζει το περιεχόμενο της συλλογικής διαπραγμάτευσης στα άρθρα 3 και 4. Με την επίκληση του συνταγματικού πλαισίου, το Σ/Ν αφαιρεί από τη συλλογική σύμβαση ένα σημαντικό πεδίο και έτσι περιορίζεται το περιεχόμενο που μπορεί να έχει μία συλλογική σύμβαση στο Δημόσιο με την καθιερωμένη δεσμευτική, και για τα δύο μέρη,

μορφή (άρθρο 3). Ο συντάκτης του Σ/Ν, στην προσπάθειά του να μην αποκλείσει από τις διαδικασίες διαλόγου και διαπραγμάτευσης και αυτά τα θέματα, εισάγει μία νέα νομική έννοια, τη “συλλογική συμφωνία”, στην οποία μπορούν να περιληφθούν τα προαναφερθέντα θέματα (άρθρο 4) και αντιδιαστέλλει τη νομική φύση της συλλογικής σύμβασης από αυτήν της συλλογικής

² Αντί του όρου “αντικείμενο”, περισσότερο δόκιμος θα ήταν ίσως ο όρος “περιεχόμενο”.

συμφωνίας, διαφοροποιώντας τις έννομες συνέπειές τους.

Σε ό,τι αφορά τον ειδικότερο προσδιορισμό του περιεχομένου των συλλογικών διαπραγματεύσεων, το άρθρο 3 περιέχει μία αυστηρά περιοριστική απαρίθμηση των θεμάτων που μπορούν να ρυθμισθούν με συλλογική σύμβαση. Όμως, οι συνεχώς εξελισσόμενες συνθήκες των εργασιακών σχέσεων αλλά και οι ανάγκες της ίδιας της διοίκησης είναι τέτοιες που θα δημιουργούν θέματα προς συζήτηση, τα οποία δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν από οποιονδήποτε νομοθέτη. Τα θέματα αυτά, στο βαθμό που δε θα βρίσκονται εκτός των συνταγματικών ορίων ή δε θα αλλοιώνουν τα συστατικά στοιχεία της δη-

μοσιούπαλληλικής σχέσης, δεν θα πρέπει να αποκλεισθούν από τη διαδικασία της συλλογικής διαπραγμάτευσης. Για το λόγο αυτό, η απαρίθμηση δε θα πρέπει να είναι αυστηρά περιοριστική, όπως καθίσταται με την ένδειξη “μόνο” στην παρ. 2 του άρθρου 3, πολύ περισσότερο μάλιστα, καθώς στα πλαίσια της αναθεωρητικής διαδικασίας προβλέπεται η συνταγματική κατοχύρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στο Δημόσιο, γεγονός που ανοίγει ευρύτερο ορίζοντα για το περιεχόμενο των προς διαπραγμάτευση θεμάτων.

Με βάση το παραπάνω σκεπτικό, η Ο.Κ.Ε. προτείνει στην παρ. 2 του άρθρου αυτού η λέξη “μόνο” να αντικατασταθεί από τη λέξη “ιδία”.

3. Επίπεδα³ συλλογικής διαπραγμάτευσης (άρθρο 5)

Τα επίπεδα των συλλογικών διαπραγματεύσεων προβλέπονται στο άρθρο 5 του Σχεδίου Νόμου και είναι ενιαία, είτε αφορούν συλλογικές συμβάσεις, είτε συλλογικές συμφωνίες.

Η Ο.Κ.Ε. έχοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης (ενότητα χώρου, ενιαίο πλαίσιο ρυθμίσεων κ.λπ.) εκτιμάει ότι τα επίπεδα πρέπει να διέπονται από τις παρακάτω αρχές :

α. * Καθιέρωση τριών επιπέδων διαπραγματεύσεων

- * Γενικές συλλογικές συμβάσεις
- * Ειδικές συλλογικές συμβάσεις
- * Συμβάσεις εργασιακού χώρου⁴.

Τα τρία αυτά επίπεδα θα πρέπει να ισχύουν αναλογικά και για τις συλλογικές συμφωνίες.

Η αρχή αυτή πληρούται κατ' αρχήν με τις διακρίσεις του άρθρου 5 του Σχεδίου Νόμου με σαφήνεια για τα δύο πρώτα επίπεδα. Προκειμένου να υπάρξει η

³ Αντί του όρου “επίπεδα συλλογικών διαπραγματεύσεων”, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, ως πιο δόκιμος, ο όρος “είδη συλλογικών διαπραγματεύσεων”.

⁴ Επισημαίνεται ότι ο όρος “συμβάσεις εργασιακού χώρου” είναι αόριστος και ενδέχεται να δημιουργήσει συγχύσεις ως προς το συγκεκριμένο επίπεδο. Θα πρέπει να αναζητηθεί ένας πιο δόκιμος όρος ώστε να οριοθετηθεί καλύτερα το τρίτο αυτό επίπεδο των συλλογικών διαπραγματεύσεων.

ίδια σαφήνεια και στο τρίτο επίπεδο, προτείνεται στην παρ. 1γ του άρθρου αυτού να αντικατασταθεί η φράση “αντικείμενο διαλόγου” από τη φράση “αντικείμενο διαπραγμάτευσης” και η παρ. 2 να επαναδιατυπωθεί ως εξής : “... διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περ. α’, β’ και γ’ της προηγούμενης παραγράφου”.

β. Προσδιορισμός του περιχομένου κάθε επιπέδου κατά τρόπο που δε θα διασπά τα ενιαία χαρακτηριστικά λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών και τους γενικούς όρους που διέπουν το εργασιακό καθεστώς των Δημοσίων Υπαλλήλων (τα θέματα αυτά θα αποτελούν αντικείμενο των **Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων** και συμφωνιών), αλλά ταυτόχρονα θα επιτρέπει προσαρμογές και ρυθμίσεις για ζητήματα που ανάγονται στις ιδιομορφίες και τις ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας (**αντικείμενο ειδικών συλλογικών συμβάσεων**), καθώς και ρυθμίσεις επιμέρους εργασιακών θεμάτων που αφορούν σε συγκεκριμένο εργασιακό χώρο (**αντικείμενο συμβάσεων εργασιακού χώρου**).

γ. Τα επίπεδα διαπραγμάτευσης πρέπει να είναι διακριτά, υπό την έννοια ότι το προηγούμενο δε θα πρέπει να αναιρεί ή να φαλκιδεύει το επόμενο και αντίστροφα το επόμενο δε θα πρέπει να καθιστά διάτρητο το προηγούμενο.

Στη βάση αυτή, η προϋπόθεση που τίθεται για το δεύτερο και τρίτο επίπεδο “εφόσον κ.λπ.” θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής :

Άρθρο 5 παρ. 1 εδάφιο β: “εφόσον αυτά δεν ανάγονται στους γενικούς όρους που αποτέλεσαν ... κ.λπ.”. (Ανάλογη θα πρέπει να είναι και η διατύπωση του εδαφίου γ).

δ. Τα συμβαλλόμενα μέρη στο κάθε επίπεδο θα πρέπει να ορίζονται βάσει των αρχών της αρμοδιότητας και της αντιπροσωπευτικότητας, κατ’ αναλογία των συλλογικών διαπραγματεύσεων στον ιδιωτικό τομέα.

Όσον αφορά την “εργοδοτική” πλευρά εξυπακούεται ότι αυτή θα εκπροσωπείται από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα του Δημοσίου (όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Νόμου), ενώ στο β’ επίπεδο διαπραγμάτευσης, που αφορά και εργαζόμενους της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θα πρέπει να συμμετέχει και να υπογράφει και εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος της Ε.Ν.Α.Ε. και της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Όσον αφορά την πλευρά των εργαζομένων το ζήτημα είναι σαφές στις περιπτώσεις των Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων (η διαπραγμάτευση θα γίνεται από την πλέον αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση) και των συμβάσεων εργασιακού χώρου (όπου η διαπραγμάτευση θα γίνεται από την οικεία πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση του αντίστοιχου εργασιακού χώρου).

Το πρόβλημα τίθεται κυρίως για το δεύτερο επίπεδο, των ειδικών συλλογικών συμβάσεων.

Με βάση τις παρατηρήσεις που έγιναν στην παράγραφο β αυτού του κεφαλαίου, σε συνδυασμό με την πληθώρα των ονομαστικοποιημένων “κλάδων” και “κατηγοριών” που χαρακτηρίζει τη διάρθρωση του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και τον κατακερματισμό του ίδιου του συνδικαλιστικού κινήματος, ελλοχεύει ο κίνδυνος της πολυδιάσπασης που πρέπει να αποφευχθεί.

Ανεξάρτητα από τη δυναμική

που το ίδιο το συνδικαλιστικό κίνημα θα αναπτύξει στην πράξη, η νομοτεχνική διατύπωση ιδιαίτερα του εδαφίου β της παρ. 1 θα πρέπει να είναι σαφής και συγκεκριμένη και να στηρίζεται στην ομοιογενοποίηση Δημοσίων Υπηρεσιών ή εργαζομένων, κατά τρόπο που θα διασφαλίζει τα ενιαία χαρα-

κτηριστικά των δημοσίων υπηρεσιών, χωρίς να οδηγεί σε αποκλεισμούς των περιπτώσεων που οι ιδιομορφίες ή ιδιαιτερότητές τους είναι ευδιάκριτες. Στις περιπτώσεις αυτές, η διαπραγμάτευση θα γίνεται από τις αντίστοιχες αντιπροσωπευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις.

4. Μεσολάβηση (άρθρα 11 και 12)

Σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογικής διαπραγμάτευσης συνήθως προβλέπονται μηχανισμοί που θα δίνουν λύσεις ακόμη και εάν τα δύο μέρη δεν συμφωνούν κατά τη διαδικασία του διαλόγου, ή εάν τα όποια νόμιμα μέσα πίεσης (και κυρίως της απεργίας) δεν οδηγούν σε κάποιο συμβιβασμό. Η διαδικασία της μεσολάβησης είναι όντως αναγκαία και χρήσιμη, αλλά δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε λύσεις. Για το λόγο αυτό, στο συλλογικό εργατικό δίκαιο του ιδιωτικού τομέα προβλέπεται η διαδικασία της διαιτησίας.

Στο δημόσιο τομέα, αν και είναι σαφείς οι συνταγματικοί λόγοι που δεν επιτρέπουν τη θέσπιση διαιτητικής διαδικασίας στα θέματα που αποτελούν αντικείμενο συλλογικής συμφωνίας (άρθρο 4), τέτοιοι λόγοι δε συντρέχουν στα θέματα της συλλογικής σύμβασης (άρθρο 3), εφόσον μάλιστα η διαιτησία προβλεφθεί βάσει συμφωνίας ad hoc και των δύο μερών. Κατ' αυτό τον τρόπο, θα δίδονται λύσεις και θα αποφεύγεται η παράταση εκκρεμοτήτων που οδηγούν σε απεργιακές κινητοποιήσεις και γενικά ενέχουν τον κίνδυνο διατάραξης της ομαλής λειτουργίας της διοίκησης.

Σχετικά με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που προβλέπονται για τους μεσολαβητές, επισημαίνεται ότι ο περιορισμός των Μεσολαβητών στον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και σε τρεις τακτικούς καθηγητές διοικητικού δικαίου Νομικού Τμήματος Α.Ε.Ι., δε συμβάλλει στην αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί επιβεβλημένη τη δημιουργία ειδικού Σώματος Μεσολαβητών και γι' αυτό προτείνει την εξ αρχής ρητή (και όχι δυναμικά προβλεπόμενη) σύστασή του στην παράγραφο 2 του άρθρου 12. Οι λεπτομέρειες της οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας του Σώματος θα πρέπει να ρυθμισθούν με υπουργική απόφαση, μετά από συνεννόηση των δύο ενδιαφερομένων πλευρών (Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και Κυβέρνησης). Εφόσον η διαπραγμάτευση αφορά στο κεντρικό επίπεδο, και εν όψει της σοβαρότητας των προβλημάτων που μπορεί να ανακύψουν, προτείνεται, εξάλλου, να διερευνηθεί η δυνατότητα επιλογής τριών (3) μεσολαβητών μέσα από το προαναφερθέν Σώμα, ώστε να καλύπτεται ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων (π.χ. εργατικού και δημοσίου δικαίου, οικονομικών επιστημών κ.λπ.).

Παράλληλα, επειδή η σύνθεση τόσο της Διοικούσας Επιτροπής όσο και ίδιου του Σώματος θα πρέπει να εγγυώνται τη δυνατότητα ταχείας, ποιοτικής και ουσιαστικής ανταπόκρισης στις αναφερόμενες διαφορές, στοιχεία που θα πρέπει να συνοδεύονται από διαφάνεια και αμεροληψία,

θα ήταν χρήσιμο να εμπλουτισθεί με καθηγητές εργατικού δικαίου και οικονομικών επιστημών (πέραν των καθηγητών διοικητικού δικαίου), καθώς και με άλλους επιστήμονες με ειδικές γνώσεις και σχετική εμπειρία στο αντικείμενο.

5. Πεδίο Εφαρμογής (άρθρο 13)

Στην παρ. 1 προβλέπεται η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α΄ των ιατρών του Ε.Σ.Υ. και των υπαλλήλων της Βουλής που είναι πολιτικοί υπάλληλοι και τους οποίους, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της, εκπροσωπεί η Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Επειδή δεν είναι σαφής ο λόγος που δικαιολογεί τις συγκεκριμένες εξαιρέσεις, προτείνεται αυτές να απαλειφθούν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής **Β. ΣΚΟΥΡΗΣ**

Στην Ολομέλεια της 14ης Οκτωβρίου 1998 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βασίλειος Σκουρής
Καθηγητής Α.Π.Θ.

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Αγγέλου Χαράλαμπος
Πρόεδρος Δ.Σ. Συνδέσμου
Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών

Τσουμάνη - Σπέντζα Ευγενία
Υπεύθυνη Εργασιακών Σχέσεων
Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών
σε αναπλήρωση του
Αναλυτή Νικολάου
Αντιπροέδρου Δ.Σ. Σ.Ε.Β.

Μπαλωμένος Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ.
Εθνικής Συνομοσπονδίας
Ελληνικού Εμπορίου
σε αναπλήρωση του
Δρακάτου Αλέξανδρου
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Δρίκος Γεώργιος
Β΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Κανελλόπουλου Γεωργίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Καραμαλάκος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Σαράκος Θεμιστοκλής
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Καψάλη Δημητρίου
Επιτίμου Προέδρου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.

Μαραζιώτης Άγγελος
Διευθυντής Γενικής Γραμματείας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Σουλτανάς Ευάγγελος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χαμπηλομάτης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Αβραμόπουλος Παναγιώτης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αραζού Λεονάρδος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βρεττάκος Ηλίας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Δεληγιάνης Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μανώλης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πολυζωγόπουλος Χρήστος
Πρόεδρος Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Τσουκαλάς Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Βάγιας Παναγιώτης
Εκπρόσωπος Γεωτεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Γιατράκος Νικόλαος
Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Β΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.

Καραγιάννης Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Κορκόβελος Ιωάννης
Εκπρόσωπος Δικηγορικού
Συλλόγου Αθηνών

Λίτσος Φώτιος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ.
ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Βοϊκλής Γεώργιος
Εκπρόσωπος Κέντρου
Προστασίας Καταναλωτών
σε αναπλήρωση του
Μαγουλά Γεωργίου
Προέδρου Δ.Σ. ΚΕ.Π.Κ.Α.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**“Συλλογικές διαπραγματεύσεις στη Δημόσια Διοίκηση,
Μονιμοποιήσεις Συμβασιούχων αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις”****Κεφάλαιο Α΄
Συλλογικές Διαπραγματεύσεις****Άρθρο 1****Πεδίο εφαρμογής**

1. Ο νόμος αυτός έχει εφαρμογή στους έμμισθους πολιτικούς υπαλλήλους του δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των ο.τ.α. α΄ και β΄ βαθμού.

2. Για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των ο.τ.α. α΄ και β΄ βαθμού, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 19 του ν.1876/1990 (ΦΕΚ/27/Α).

Άρθρο 2**Συλλογικές Διαπραγματεύσεις**

Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των υπαλλήλων του άρθρου 1 παρ. 1 του παρόντος νόμου και το δημόσιο, τα ν.π.δ.δ. και οι ο.τ.α., έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να διαπραγματεύονται για τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης των υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 3**Συλλογικές συμβάσεις Εργασίας**

1. Η συλλογική σύμβαση εργασίας αποτελεί πηγή δικαίου και ρυθμίζει τους όρους και συνθήκες απασχόλησης των υπαλλήλων στους οποίους αφορά για τα θέματα που προβλέπονται στην επόμενη παράγραφο και μπορεί να τροποποιεί προς το ευνοϊκότερο προγενέστερες κανονιστικές ρυθμίσεις νόμου ή διοικητικής πράξεως.

2. Περιεχόμενο των συλλογικών συμβάσεων μπορεί να αποτελέσουν μόνο:

α. Ζητήματα που αφορούν την κινητικότητα του προσωπικού (τοποθέτηση, μετακίνηση, μετάθεση, απόσπαση, μετάταξη), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 103 του Συντάγματος.

β. Ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση και επιμόρφωση των υπαλλήλων (προεισαγωγική, εισαγωγική και προαγωγική εκπαίδευση, επαγγελματική - κλαδική ή γενική, διαρκή επιμόρφωση).

γ. Ζητήματα που αφορούν μέτρα υγιεινής και ασφάλειας, εφόσον δεν θίγονται κανόνες αμφιμερώς αναγκαστικού δικαίου.

- δ.** Ζητήματα που αφορούν την κοινωνική ασφάλιση, πλην των συνταξιοδοτικών, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τη συνταγματική τάξη και την πολιτική των δημοσίων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.
- ε.** Ζητήματα που αφορούν την άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, την παροχή συνδικαλιστικών διευκολύνσεων και τον τρόπο παρακράτησης των συνδικαλιστικών εισφορών και της απόδοσής τους στις συνδικαλιστικές οργανώσεις.
- στ.** Ζητήματα που αφορούν θέματα αδειών εν γένει (κανονικών, αναρρωτικών, εκπαιδευτικών, κ.α.).
- ζ.** Ζητήματα που αφορούν θέματα χρόνου απασχόλησης υπό την προϋπόθεση ότι δεν περιορίζεται ή παραβλάπεται η παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες ή δεν τίθενται σε κίνδυνο η ασφάλεια, η υγεία προσώπων ή η προάσπιση των δημοσίων συμφερόντων.
- η.** Ζητήματα που αφορούν την ερμηνεία των όρων των συλλογικών συμβάσεων.

3. Στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας μπορεί να συνομολογείται ρήτρα ειρήνης για συγκεκριμένα ζητήματα που αφορά.

Άρθρο 4

Συλλογικές συμφωνίες

Συλλογική διαπραγμάτευση για ρύθμιση ζητημάτων των όρων και συνθηκών απασχόλησης των υπαλλήλων, που δεν ρυθμίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο άρθρο λόγω συνταγματικών περιορισμών, (όπως ιδίως είναι ζητήματα μισθών, συντάξεων, σύστασης οργανικών θέσεων, προσώτων, τρόπου διορισμού κ.λπ.) μπορεί να κατα-

λήγει σε συλλογική συμφωνία.

Η συμφωνία αυτή δεν αποτελεί συλλογική σύμβαση εργασίας, συνεπάγεται όμως για το δημόσιο ή ν.π.δ.δ. ή ο.τ.α.: **α)** είτε την έκδοση κανονιστικών πράξεων, εφόσον τα θέματα της συμφωνίας μπορεί να ρυθμιστούν κανονιστικώς βάσει υπάρχουσας σχετικής εξουσιοδότησης νόμου, **β)** είτε την προώθηση σχετικής νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων της συμφωνίας. Αντικείμενο του περιεχομένου της συμφωνίας μπορεί να αποτελεί και ο χρόνος υλοποίησης της δέσμευσης για έκδοση κανονιστικών πράξεων ή προώθησης νομοθετικών ρυθμίσεων, κατά περίπτωση.

Άρθρο 5

Επίπεδα Συλλογικών Διαπραγματεύσεων

1. α. Οι γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ρυθμίζουν γενικώς τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης των υπαλλήλων που υπάγονται στον παρόντα νόμο για ζητήματα που προβλέπονται στην παρ. 2 του παραπάνω άρθρου 3, καταρτίζονται ύστερα από διαπραγματεύσεις που διεξάγονται μεταξύ της πλέον αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των πιο πάνω υπαλλήλων και του Κράτους, σε κεντρικό επίπεδο.

β. Οι ειδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας μπορούν να ρυθμίζουν όλα τα ζητήματα, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 3, που ως εκ της φύσεώς τους χρήζουν ειδικότερης αντιμετώπισης ή αφορούν στις ιδιομορφίες και τις ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας, εφόσον αυτά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών για την κατάρτιση γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Οι συμβάσεις αυτές μπορούν να καταρτίζονται ανά υπουργείο ή Περιφέρεια ή εποπτευόμενο νομικό πρόσωπο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή και ομάδα ομοειδών νομικών προσώπων ή Περιφερειών ή κατά τόπο αυτοδιοικούμενων νομικών προσώπων, ύστερα από διαπραγματεύσεις που διεξάγονται μεταξύ των αρμοδίων οργάνων του δημοσίου και της πλέον αντιπροσωπευτικής δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στους αντίστοιχους εργασιακούς χώρους υφίστανται περισσότερες από μία δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις κατά κλάδο ή ειδικότητα αντιπροσωπευτικές, η διαπραγμάτευση διεξάγεται με το αρμόδιο όργανο που εκπροσωπεί το Δημόσιο από κοινού με τις ανωτέρω συνδικαλιστικές οργανώσεις και με βάση τις κοινά διαμορφωμένες θέσεις τους. Στις περιπτώσεις διεξαγωγής διαπραγματεύσεων για θέματα υπαλλήλων των ο.τ.α. α' και β' βαθμού, καλούνται να παραστούν κατά τη διαπραγμάτευση και οι εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ, αντίστοιχα.

γ. Ρυθμίσεις επιμέρους, λεπτομερειακών εργασιακών θεμάτων, που προκύπτουν σε συγκεκριμένο χώρο εργασίας και δεν συνεπάγονται ιδιαίτερη οικονομική επιβάρυνση, εφόσον δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε κανένα από τα ανωτέρω επίπεδα, όπως περιγράφονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου αυτής, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαλόγου μεταξύ της οικείας πρωτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των υπαλλήλων του χώρου εργασίας και του αρμόδιου για τον χώρο εργασίας οργάνου που εκπροσωπεί το δημόσιο.

2. Οι διαπραγματεύσεις για ρύθμιση ζητημάτων με συλλογικές συμφωνίες που προβλέπονται στο παραπάνω άρθρο 4, διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περ. α' και β' της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 6

Διαδικασία Διαπραγματεύσεων

1. Τα προς διαπραγμάτευση ζητήματα κοινοποιούνται εγγράφως από την ενδιαφερόμενη πλευρά το αργότερο μέχρι 1 Μαΐου εκάστου έτους. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης γνωστοποιούνται συγχρόνως τα εξουσιοδοτημένα για τη διαπραγμάτευση πρόσωπα. Οι δύο πλευρές οφείλουν να προσέλθουν σε διαπραγματεύσεις το αργότερο μέχρι 20 Μαΐου του ίδιου έτους, στο κατάστημα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώνονται μέχρι 15 Ιουνίου, προκειμένου για τα ζητήματα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύναψης συλλογικών συμβάσεων σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 5 και υπογράφεται η σχετική γενική συλλογική σύμβαση το αργότερο μέχρι 30 Ιουνίου.

Για τα θέματα, τα οποία χρήζουν ειδικότερης αντιμετώπισης και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την περίπτωση β. της παρ. 1 του άρθρου 5, τα μέρη ολοκληρώνουν τις διαπραγματεύσεις μέχρι 5 Αυγούστου.

Εφόσον οι διαπραγματεύσεις αποτύχουν, τα μέρη ζητούν τις υπηρεσίες του μεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος.

Μέχρι 10 Σεπτεμβρίου ολοκληρώνονται οι διαπραγματεύσεις και των δύο επιπέδων (των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 5) μετά από μεσολάβηση και υπογράφονται οι σχετικές συλλογικές συμβάσεις. Μετά την εκπνοή της ως άνω προθεσμίας δεν είναι δυνατή η υπογραφή οποιασδήποτε συλλογικής σύμβασης.

Οι εκπρόσωποι του δημοσίου ορίζονται σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Η διαδικασία διαπραγμάτευσης των συλλογικών συμφωνιών, διεξάγεται χωριστά εκ παραλλήλου με αυτή των συλλογικών συμβάσεων και ακολουθεί τα ίδια ακριβώς στάδια, όπως ορίζονται στην ανωτέρω παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

3. Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται καλόπιστα και με πρόθεση να επιλυθούν τα υποβληθέντα ζητήματα. Τα μέρη οφείλουν να αιτιολογούν τις προτάσεις και τις αντιπροτάσεις τους.

4. Η πλευρά των εργαζομένων δικαιούται να αξιώσει από την άλλη πλευρά πλήρη και ακριβή πληροφόρηση για τη διευκόλυνση των διαπραγματεύσεων των υπό συζήτηση θεμάτων.

5. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων τηρούνται πρακτικά τα οποία υπογράφονται από τους αντιπροσώπους των μερών και τα οποία κατατίθενται και φυλάσσονται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης.

Άρθρο 7

Διαδικασία Υπογραφής και καταχώρισης της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας

1. Εφόσον οι συλλογικές διαπραγματεύσεις καταλήγουν σε συλλογική σύμβαση ή συμφωνία, αυτή καταρτίζεται εγγράφως σε τρία πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται από τα μέρη.

2. Στο έγγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας πρέπει να αναφέρονται η συνδικαλιστική οργάνωση που συμβλήθηκε, οι εκπρόσωποί της, η χρονολογία της κατάρτισης και ειδικά όσον αφορά τη συλλογική σύμβαση εργασίας, η έκταση της εφαρμογής της.

3. Το ένα από τα πρωτότυπα κατατίθεται αμελλητί από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο των συμβαλλομένων μερών, στην αρμόδια για τα θέματα προσωπικού υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης. Ο αρμόδιος υπάλληλος συντάσσει πράξη κατάθεσης επάνω στο πρωτότυπο έγγραφο, η οποία υπογράφεται από αυτόν και τον καταθέτη.

4. Στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, τηρείται ειδικό βιβλίο συλλογικών συμβάσεων εργασίας και συμφωνιών όπου καταγράφονται όλα τα βασικά στοιχεία της συλλογικής σύμβασης ή συμφωνίας και οι τυχόν καταγγελίες των συλλογικών συμβάσεων. Οι συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες καταχωρίζονται στο βιβλίο αυτό την ίδια μέρα που κατατίθενται.

5. Στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης τηρείται γενικό μητρώο, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι συλλογικές συμβάσεις και συμφωνίες κατά είδος. Τα αυτούσια κείμενα όλων των παραπάνω συλλογικών συμβάσεων εργασίας δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

Ισχύς - Δέσμευση και Χρόνος Ισχύος της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας

1. Η ισχύς της συλλογικής σύμβασης εργασίας αρχίζει από την ημέρα της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λήγει με την πάροδο του χρόνου που συμφωνήθηκε ή με καταγγελία, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Μέχρι την υπογραφή και δημοσίευση νέας συλλογικής σύμβασης εφαρμόζεται η καταγγελθείσα.

2. Οι συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ορίσουν για τη συλλογική σύμβαση εργασίας αναδρομική ισχύ έως την ημέρα της λήξης ή της καταγγελίας της προηγούμενης συλλογικής σύμβασης εργασίας, από την οποία αρχίζει να υπολογίζεται η διάρκειά της και σε περίπτωση που δεν υπάρχει προηγούμενη συλλογική σύμβαση εργασίας, από την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

4. Οι κανονιστικοί όροι συλλογικής σύμβασης που έληξε, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη θέση σε ισχύ νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Άρθρο 9

Συρροή

Εάν περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ρυθμίζουν κατά διάφορο τρόπο όμοια θέματα, σχετικά με τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης του προσωπικού στο οποίο αφορούν, εφαρμόζεται η πιο ευνοϊκή για τον υπάλληλο.

Άρθρο 10

Καταγγελία Συλλογικής Σύμβασης

1. Συλλογική σύμβαση εργασίας αόριστης διάρκειας μπορεί να καταγγελθεί ύστερα από την παρέλευση ενός τουλάχιστον έτους από την έναρξη της ισχύος της.

2. Συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να καταγγελθεί πριν από την πάροδο ενός έτους ή πριν τη λήξη της, αν έχουν μεταβληθεί σημαντικά οι συνθήκες που υπήρχαν κατά την υπογραφή της.

3. Η καταγγελία γίνεται με έγγραφο, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, από τον καταγγέλλοντα στον αντισυμβαλλόμενο του, καθώς και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, για να καταχωρισθεί στο περιθώριο του προβλεπόμενου στο παραπάνω άρθρο 7 του παρόντος γενικού μητρώου, όπου καταχωρίστηκε και η καταγγελλόμενη συλλογική σύμβαση. Η ανωτέρω υπηρεσία φροντίζει αμελλητί για τη δημοσίευση της καταγγελίας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Στο έγγραφο της καταγγελίας αναφέρονται συνοπτικά οι λόγοι της καταγγελίας και τα προς διαπραγμάτευση θέματα. Ως προς τη διαδικασία διαπραγμάτευσης των θεμάτων ισχύουν οι προθεσμίες και τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 11

Μεσολάβηση

1. Αν οι διαπραγματεύσεις για την κα-

τάρτιση συλλογικών συμβάσεων ή συλλογικών συμφωνιών αποτύχουν, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να ζητήσουν τις υπηρεσίες Μεσολαβητή.

2. Η διαδικασία της μεσολάβησης αρχίζει με την κατάθεση σχετικής αίτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη, που υποβάλλεται από κοινού ή χωριστά εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων που κατέληξαν σε διαφωνία.

Η αίτηση, που υποβάλλεται χωριστά, κοινοποιείται και στο άλλο μέρος. Στην αίτηση αναφέρονται τα στοιχεία των μερών και των οριζόμενων εκπροσώπων τους, τα αιτήματα, οι λόγοι που τα δικαιολογούν ή οι λόγοι που καθιστούν αδύνατη την ικανοποίησή τους, οι τυχόν εναλλακτικές προτάσεις και αντιπροτάσεις και οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο διευκολύνει τις διαπραγματεύσεις.

3. Ο Μεσολαβητής καλεί τα μέρη σε συζητήσεις, προβαίνει σε κατ' ιδίαν ακρόαση των μερών, σε εξετάσεις προσώπων ή σε οποιαδήποτε έρευνα σχετική με τα υποβαλλόμενα στο με τα υποβαλλόμενα στο μεσολαβητή θέματα.

4. Τα διαπραγματευόμενα μέρη, καθώς και κάθε αρμόδια υπηρεσία, εφόσον ζητηθεί η συνδρομή από το Μεσολαβητή, έχουν την υποχρέωση να του δώσουν κάθε πληροφορία και να υποβοηθήσουν το έργο του.

5. α. Αν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερολογιακών ημερών, ο Μεσολαβητής έχει δικαίω-

μα να υποβάλει σ' αυτά δική του πρόταση.

β. Αν τα μέρη δεν γνωστοποιήσουν την αποδοχή της πρότασης του Μεσολαβητή μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίησή της, θεωρείται ότι την απέρριψαν. Η αποδοχή ή η απόρριψη της πρότασης κοινοποιείται και στο άλλο μέρος.

γ. Εφόσον η πρόταση γίνεται δεκτή, καλούνται από το Μεσολαβητή τα ενδιαφερόμενα μέρη να την υπογράψουν, οπότε αυτή εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση ή συμφωνία και εφαρμόζονται αντίστοιχα όλες οι διατάξεις του παρόντος για τις συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες.

Άρθρο 12

Όργανο Μεσολάβησης

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους καταρτίζεται ονομαστική κατάσταση στην οποία περιλαμβάνονται:

α. Ο Πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και

β. Τρεις (3) τακτικοί καθηγητές διοικητικού δικαίου Νομικού Τμήματος ΑΕΙ, που ορίζονται από τον οικείο πρύτανη μετά από γνώμη των Τμημάτων.

Σε κάθε περίπτωση που κατατίθεται αίτηση για μεσολάβηση, σύμφωνα με τα ορι-

ζόμενα στο παραπάνω άρθρο του παρόντος, μετά από δημόσια κλήρωση που διεξάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ένας από τους συμπεριλαμβανομένους στην παραπάνω ονομαστική κατάσταση ως Μεσολαβητής για τη συγκεκριμένη μεσολάβηση.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης κατηγορίας ΠΕ, ως γραμματέας για την υποβοήθηση του έργου του Μεσολαβητή.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών καθορίζεται κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, η αμοιβή Μεσολαβητών και με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται ο τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας κλήρωσης καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να συστήνεται Σώμα Μεσολαβητών, του οποίου τα κατά την παρ. 1 πρόσωπα αποτελούν τη Διοικούσα Επιτροπή, η οποία θα καταρτίζει, κατ' έτος, κατάλογο Μεσολαβητών, τους οποίους θα ορίζει κατά περίπτωση, ανάλογα με τα εισαγόμενα προς μεσολάβηση θέματα. Με την ίδια απόφαση θα ρυθμιστούν τα θέματα λειτουργίας καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής μπορεί να ορίζονται Μεσολαβητές.

3. Από της συστάσεως του Σώματος

Μεσολαβητών παύει η εφαρμογή της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 13

Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας Δικαστικών Λειτουργών, Καθηγητών Α.Ε.Ι., κ.λπ.

1. Δεν υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α. οι δικαστικοί λειτουργοί,

β. οι καθηγητές ΑΕΙ και ΤΕΙ,

γ. οι υπάλληλοι της Βουλής,

δ. οι διπλωματικοί υπάλληλοι και

ε. οι γιατροί του Εθνικού

Συστήματος Υγείας.

2. Με Προεδρικά Διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του οικείου υπουργού, μετά από σύμφωνη γνώμη της αντιπροσωπευτικότερης οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης, μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος για τους υπαλλήλους ή λειτουργούς των αναφερομένων στην παρ. 1 του άρθρου αυτού κλάδων, πλην των υπαλλήλων της Βουλής, για τους οποίους η επέκταση γίνεται με τον Κανονισμό της Βουλής. Με τα Προεδρικά αυτά διατάγματα ή τον Κανονισμό της Βουλής, αντίστοιχα, είναι δυνατόν:

α. να ρυθμίζεται διαφορετικά η εκπροσώπηση στο πρώτο και δεύτερο επίπεδο διαπραγματεύσεων και το όργανο που ορίζει κατά περίπτωση τους εκπροσώπους του δημοσίου και

β. η επέκταση να περιλαμβάνει το σύνολο ή ορισμένα από τα αναφερόμενα ζητήματα συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών των άρθρων 3 και 4 του παρόντος.

Επιμέλεια Έκδοσης: Μάρθα Θεοδώρου
Διόρθωση Δοκιμίων: Μαρία Λιανού